

Bevare oss för pedagogerna!

Professor Chris Brand, som numera försörjer sig genom att diska på deltid på Edinburghs krogar, berättar om en skola som liknar vår.

Klockan 11.15 ska du befinna på en plats på tio minuters gångavstånd från Almsfords järnvägsstation. Från din station avgår tåg som enligt tidtabellen anländer till Almsford klockan 10.55, 11.15 och 11.35. Vilket tåg ska du välja?

Debatt

En tredjedel av alla infödda britter mellan 16 och 60 år kan, enligt en nyligen redovisad statlig undersökning, inte lösa det problemet.

1939 hamnade brittiska barn på tredje plats i en internationell jämförelse av olika färdigheter, däribland läs- och skrivkunnet. När jag lade sista handen vid *The G Factor* 1995 bedömde jag att Storbritannien fallit till 23:e plats. När boken kom ut i februari 1996 förklarade Labour – då i opposition – att den korrekta siffran var 33:e.

USA under snittet

USA har ett liknande problem. För om man den visade det sig att amerikanska 17-åringar hamnade under det internationella snittet i matematik och naturvetenskap. Tidskriften Science fann det anmärkningsvärt att ju längre de gick i skolan, desto sämre klarade de sig i internationella jämförelser.

Orsaken till den brittiska katastrofen är ett kontroversiellt och politiskt ämne. Trots att klassernas storlek mer än halverats sedan 1939, vidhåller vänstern sin klassiska ståndpunkt att staten anslår för lite pengar till utbildning. På högersidan tror man att vad som behövs är fler skrivningar och tester – trots att brittiska barn utsätts för mera sådant än någonsin förut – samt att föräldrarna upplyses om vilka skolor som gör dåligt ifrån

När jag blir du

Sådant ska ert tal vara, att ja är ja och nej är nej", sade Jesus (Matt 5:37). Hade han levt i Sverige idag skulle han förmodligen säga: Sådant ska ert tal vara att jag är jag och du är du.

För cirka tre år sedan började folk säga "du", när de menade "man" eller "jag". Och det verkar inte bara vara ett språkligt virus som kommer, drar förbi och dör bort.

Ibland förefaller detta språkbruk vara ett trick för att väcka sympati eller medömkan. I varje fall finner jag det både irriterande och märkligt att ett av språkets centrala personliga pronomen plötsligt får omvänd betydelse.

Måste vi apa efter all skit som kommer från USA? Nej! Stå emot.

ÅKE LARSSON

Delad undervisning är bra för alla. IQ-grupperad undervisning ger eleverna större självförtroende. Detta och liknande forskningsrön ignoreras av brittiska medier, skriver Chris Brand.

Brittisk skolinteriör tecknad av George Du Maurier i Punch, 14 november 1874.

sig. Högern tror att det finns för lite konkurrens mellan skolorna, trots att privatskolor nu utbildar 6 procent av de brittiska barnen, en sexdubbling jämfört med 1939.

Medierna ignorerar frågan

Trots att både vänstern och högerns analyser är pinsamt felaktiga så har brittiska medier vare sig förmåga eller intresse av att driva frågan vidare. De är nöjda ifall de kan plocka en och annan poäng mot experterna. Att ta upp den verkliga orsaken till denna nationella katastrof strider mot den av medierna själva proklamerade jämlikheten.

För att sälja fler tidningar – vilket är vad ägarna kräver – måste man gå *down market*. Den som skriver om skolan har ett absolut krav på sig: han får inte ha en hum om psykologi. Man kan inte ta risken att stöta sig med läsare vars världsbild formats av en tvåtad television, som sällan lyfter fram människors enfald och brister och inte tillåter stötande jämförelser människor emellan.

Ingen elit på Eton

Jämlikhetsretoriken dominerar media så till den milda grad att en rapport nyligen om den förnämsta privatskolan, Eton, särskilt berömda den för att inte vara "elitistisk". Det vore intressant att höra ambassadorernas och de saudiarabiska prinsarnas reaktion på det, de som sänt sönerna till Eton just för att de skulle få kontakter inom eliten.

Som ett sista bidrag till strypanet av debatten har de flesta experter, som känner till orsaken till förfallet, valt att tystna. Efter att ha fått stryk i 30 år av Labour, Thatchers *laissez-faire* och Majors "klasslösa samhäll" har de engelska eliterna, särskilt de i Oxford och Cambridge, tappat självförtroendet. Vid Oxbridge tror de att ökade anslag förutsätter att fler arbetarklassdomar skrivs in. I själva verket krymper arbetarklassen starkt och dess mer begåvade barn röker hellre sitt hasch vid

urbana tema-universitet som Manchester än i gamla trista och murömgårdade Oxbridge.

Upp till 16 års ålder görs det numera i statliga skolor en eftergift åt faktiska skillnader hos barnen. De bättre eleverna tillåts gå i de högre klasserna (A-D), i stället för i de grundläggande (G-C). Men det som krävs av dem är snarare mer arbete än intelligens. Denna lilla eftergift har gjorts nu, sedan elever i 30 år tvingats genom samma kurser.

IQ-grupperade klasser skulle ge bättre resultat för begåvade barn, inte sämre för medelmåttiga eller lågbegåvade och alla skulle dra nytta av det.

Kan då akademiker få till stånd en diskussion kring detta?

En utbildningsexpert från Oxford publicerade för fyra år sedan en bok om fördelarna med att utbilda barn utifrån deras intelligensnivå och förmåga. Men Adrian Woolridge *Measuring the Mind* ledde inte till debatt. Han frågade sig varför bara barn med inlärningssvårigheter (vilka benämns "särskilda behov") ska gå i små klasser. Han kunde lika gärna hållit tyst.

Påskyndad utbildning

Ett liknande öde har drabbat förespråkarna för ett snabbare spår för begåvade barn i USA Camilla Benbow och David Lubinski vid Iowa State University har empiriskt visat på fördelarna med en påskyndad utbildning (*Intellectual Talent*, 1996). Samtidigt har den egalitært orienterade kritiken varit oförmögen att visa att de mindre begåvade barnen skulle komma i kläm. Särskilt barn av afro- och latinamerikans ursprung tjänar på att undervisas tillsammans med andra på samma IQ-nivå. Flickorna i

dessa klasser får ökat självförtroende.

Dessa studier borde gett upphov till en våg av förändring inom brittisk utbildning, men inget händer. Föreläggarna kunde lika gärna ha avstått från att publicera dem.

Staten ska inte bestämma

I *The G Factor* förespråkade jag, efter att ha visat på IQ-testens pålitlighet och intelligensens i huvudsak genetiska bas, en liknande, mer individorienterad utbildning. Jag poängterade att myndigheterna inte behövde införa obligatoriska tester, då föräldrar och barn är fullt kapabla att träffa förnuftiga val om de bara får tillfälle. Särskilt påpekades att barn, liksom vuxna, trivs bäst om de får vara med barn på samma nivå som de själva. IQ-grupperade klasser skulle ge bättre resultat för begåvade barn, inte sämre för medelmåttiga eller lågbegåvade och alla skulle dra nytta av det.

Då *The G Factor* också berörde skillnader mellan raser mötte den sitt öde i form av självtvivelnämnda antisister, som krävde att den skulle dras in. Förläggaren, Wiley & Sons, vek sig ur fruktan för den politiska korrekthetens apostlar.

Den ledande amerikanske utbildningspsykologen Arthur Jensen gav i början av året ut *The G Factor: The Science of Mental Ability* i vilken han argumenterade efter samma linjer. Boken kom ut på Praeger efter det att ha blivit refuserad av sex förläggare, däribland Wiley. Den brittiska skolvärlden valde att ignorera den. Inte en enda recension har publicerats. Vem orkar längre förvänas? Är det inte bara alltför vanligt att akademiker får finna sig i att de enda som läser deras böcker är deras mödrar?

Samma månad som min bok kom ut påtalade Tony Blair, då oppositionsledare, att det brittiska utbildningssystemet halkat efter och formulerade New Labours lösning. Nästa dag refererades hans meritokratiske förslag om *fast track learning*, snabbpåret, i samtliga brittiska tidningar.

Var Blairs tal inledningen på en nödvändig debatt? Inte alls!

Första maj 1997 godkände den brittiska väljarkåren Labours allmänna analys av tillståndet i landet. Ledaren för New Labour hade accepterat Thatchers tuffa ekonomiska politik och blivit vald. Han kunde nu agera och med sina nya idéer inspirera ett trött, halvsocialistiskt Europa.

Bidrag mot arbete

Han handlade snabbt. Det politiska samtalet i dagens Storbritannien utgår från amerikanska idéer om hur bidragsberoende ska bytas mot arbete. Efter tio månader vid makten verkar Blair tämligen besluten att reformera välfärdsstaten och göra upp med dess socialt oansvariga drag. I ett tal vid Edinburghs universitet nyligen klagade en medlem av det gamla Labour över det burdusa språk som regeringen använder när den beskriver handikappade och arbetslösa. Tiderna förändras, sjöng Bob Dylan.

Vad hände med utbildningen? Ingenting!

Varken Blair eller hans utbildningsminister David Blunkett, har talat om snabbpåret sedan februari 1996. Blair fortsätter att skicka sina barn till utvalda skolor och att stöjda en kvinnlig kollega som gör likadant. Blunkett talar ibland om att man borde tillåta ett fåtal statliga skolor att specialisera sig på språk – detaljförändringar.

Vad beträffar verkliga reformer tycks Blair ha lärt sig samma svåra läxa som en gång Thatcher: utbildningssystemet har blivit en förmöglig förlöjning åt egalitärerna – en skara religiösa entusiaster.

Thatcher insåg att hon aldrig skulle vinna något stöd från utbildningsvärlden, utom i en fråga. Hon var fri att ställa ack så milda krav på undervisningen, vilket var till nackdel för begåvade barn och gav egalitärerna en ursäkt för att sparka lärare som vägrade anpassa sig till pedagogernas partilinj: Multi-kulturalism, feminism och egalitarism.

De nya kraven såg förvisso stränga ut i allmänhetens ögon, men de kunde uppfyllas genom mekaniskt pluggande, vilket också är vad dagens tonåringar i Storbritannien ägnar sig åt. De lärare som inte gillar att undervisa på detta sätt anses vara "elitister" och okänsliga för flickors drömmar och behov.

En mjukare väg

Nu står Blair öga mot öga med pedagogerna. Ännu har ingen förklarat krig. Rådgivarna menar tveksamt att det finns en mjukare väg att gå och själv har han släppt begreppet *fast track learning*, trots att han för forskningen bakom sig.

Samtidigt som den brittiske premiärministern funderar över hur han ska hantera pedagogerna kan han se den hysteri – och det påföljande undertryckande – som möter de beskedligaste förslag om reform av det egalitära utbildningssystemet. Men om Blair inte vinner bataljen – vare sig det sker med diplomati eller genom frontalangrepp – kommer Storbritannien snart att befinna sig på plats 43 i utbildningsligan.

CHRIS BRAND